

СТАНОВИЩЕ
за дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
“Доктор „ на тема:
„ УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКАТА КОМУНИКАЦИЯ
ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА КРИЗИ В УЧИЛИЩЕ ”

Област на висше образование: Педагогически науки

Професионално направление 1.2 Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика – Педагогическа комуникация)

Автор на труда: Радина Младенова Младенова

Автор на становището: проф. дпн Ваня Спасова Георгиева

1. Основни данни за докторанта

Представеното CV представя докторант Радина Младенова като педагог с богат опит за оценяване и ръководство на проекти, които са актуални и значими за редица съвременни образователни процеси. Това очертава наличие на добра управленска култура, комуникационни умения, умения за работа в екип и смелост в избора на проблематика на изследванията.

2. Обща характеристика на оценката ми за дисертационното изследване

Становището ми е изградено на основата на представеният от докторант Радина Младенова: дисертационен труд в рамките на 233 страници , количествени данни и кратки анализи в приложения с обем от 158 страници, описание на използвани 161 източници, повечето от които на латиница, автореферат на български - съответно от 63 страници и копия на 5 научни публикации по темата на дисертацията. Трудът е авторски по своя характер. Темата на дисертацията напълно съответства на съдържанието на представения труд и на направлението.

Внимателния прочит на предоставените материали от труда на докторант Ирена Стамболиева очертава обобщеното ми мнение, че е налице:

- Добро познаване и систематизирано представяне на съвременни публикации и документи, свързани с проблематиката на избраната тема на дисертационния труд, което плавно води до ясна постановка на нерешеното в предметната област на изследването ;
- Добре изградена концепционна рамка на дисертационния труд – обект, предмет, цел, задачи, хипотеза, основен изследователски въпрос;
- Логично декомпозиране на цялостното изследване в две части, като емпирично- теоретичната част е разпределена в три взаимно свързани и допълващи се една с друга глави, а прибавените приложения са в отделна част;
- Хармонично съчетаване на теоретична и емпирична част на изследването;
- Добро онагледяване на процеса и резултатите от емпиричното изследване в езикова и графична форма;
- Наличие на приноси в областта на теорията и практиката на педагогиката и образователния мениджмънт в частност;
- Задоволително публично представяне на отделни части от дисертационния труд;
- Спазване на общоприети правила за цитиране и препратки.

3. Становище по отделните части на дисертационния труд

По- конкретно за същността и особеностите на изследването може да се говори като се анализират детайли от неговата структура. Добре са диференцирани в структурно отношение постановката на проблема в увода, теоретичното изследване на педагогическата комуникация по принцип и в условия на криза в първа глава и теоретико - емпирична част за доказване на хипотезата в трета и четвърта глава.

Основният изследователски въпрос на дисертацията в увода „ Каква е готовността на образователните мениджъри и педагогически специалисти в училище за комуникация при кризисни ситуации с цел осигуряване на безопасна среда и отношения на сътрудничество с членовете на училищната общност,, оформя концептуалната рамка на изследването - предмет, цел, задачи, хипотеза. Те са логично подбрани и видимо за читателя на труда показват етапността на постигане на задачите и доказване на хипотезата на изследването.

В първа глава намирам достатъчно полезни за разкриване дълбочината и широтата на избраната предметна област, както и за постигане на целта на изследването и неговите задачи редица анализи сред които:

- Разглеждането на училищната организация като социотехническа система, която обединява формални и неформални елементи и стремеж към хоризонтална и вертикална координация и интеграция на дейностите. В този контекст са диференцирани основни видове комуникационни връзки, централизирани и децентрализирани комуникационни структури, неформални комуникационни мрежи.
- Диференцирането на релациите между педагогическа комуникация и обучение и между педагогическа комуникация и управление на училищната среда, което позволява солиден базис на планирането на емпиричните изследвания за идентифициране и систематизиране на умения за комуникация, които са значими за управлението на кризи в училищната организация, както и за създаването на модел за продължаваща квалификация на мениджъри в училищното образование.
- Проучване на международни системи и стандарти за училищни мениджъри, които обхващат стандартите за ръководство, инфраструктура за обучение и сертифициране в редица европейски държави. На тази основа се оформя

констатация, че специфичните знания и умения за управление на кризи и педагогическа комуникация не могат да бъдат усвоени единствено чрез преподавателски стаж.

Емпиричната част на изследването във втора и трета глава изцяло съответства на философията BSD (Balance Score Card - система с балансирани показатели) според която: измерва се това, което може да се опише; оценява се това, което може да се измери; управлява се това, което може да се оцени.

Демонстрира се умело подбиране на реципиенти и извадка и последователност на направените изследвания за констатации на потребността и готовността от целенасочено обучение в умения за комуникация при кризи. Разработва се и се предлага практически приложима концептуална рамка за продължаваща квалификация на мениджъри в училищното образование, насочена към усъвършенстване на уменията за педагогическа комуникация при управление на кризи.

В трите глави на предложения за рецензиране труд доминират процесите синтез, анализ, сравняване, оценка, обобщаване, метатехнологизиране, а умелото съчетаване на предимно дедуктивен подход с индуктивните и традуктивни методи на научно познание имат крайна дестинация не само в областта на изследванията на педагогическата комуникация при условия на криза, а и до изводи и препоръки за практиката в три основни професионални направления на педагогическите науки: 1.2. Педагогика , 1.1. Теория и управление на образованието, и дори смее да твърдя нещо принципно ново - в професионално направление с шифър 1.3. Педагогика на обучението по... Визирам – педагогика на обучението по мениджмънт.

4. Основни приноси в научната и научно-приложната дейност на докторантката

Оценявам положително стремежът на докторант Радина Младенова да приложи интердисциплинарен подход в цялостното изследване. Този подход осигурява постигането на три основни приноса, които според мен са добре диференцирани и вербализирани в дисертационния труд.

Като принос в професионално направление „Педагогика, научна специалност Педагогическа комуникация“ приемам обогатяване на понятийния апарат на педагогическото общуване с разширяване на представата за педагогическата комуникация при управление на кризи в училище.

Като принос в професионално направление „Теория и управление на образованието“ приемам изследването на уменията на педагогическите специалисти и образователни мениджъри за комуникация при управление на кризи в училище, което разширява спектъра на професиограмата на специалистите, свързани с управление на училищните организации, както и предложенията за развитие и усъвършенстване на образователната практика и политики.

Като принос в професионално направление „Педагогика на обучението по....“ приемам създаването на образователна концептуална рамка с инструменти за обучение в умения за педагогическа комуникация при кризи.

5. Преценка на публикациите и автореферата

Представените ми текстове на публикации по темата, както и автореферата отразяват вярно отделни съдържателни моменти от дисертационния труд. Адмиращи заслужава стремежът да не се повтарят буквално изрази и пасажии от дисертацията в автореферата, а да има обобщения и кратко но вярно интерпретиране на същността на изследванията в отделни части на труда.

Уважавам направеното в наръчника за комуникации при криза, където по-голямата част от текстовете са дело на докторант Радина Младенова.

6. Препоръки, въпроси

Направената богата и задълбочена научна обосновка на методологическата рамка на параметрите на мениджмънта на образованието в условия на криза и доказателствата за уменията на докторантката да извършва прецизно емпирични изследвания водят до основната ми препоръка към нея: Не само нейната управленска практика, конструирането и управлението на иновационни проекти но и бъдещата ѝ преподавателска дейност да бъдат в територията на управлението на образованието.

7. Заключение

Считам, че представеният дисертационен труд на тема „Усъвършенстване на педагогическата комуникация при управление на кризи в училище“ има своята стойност на актуално, систематизирано изследване на един значим проблем и заслужава позитивна оценка като цяло.

На основата на тази положителна оценка препоръчвам на уважаемото жури да присъди на **Радина Младенова Младенова образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование „Педагогически науки“** , професионално направление **1.2 Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика – Педагогическа комуникация)**

Като член на журито аз ще гласувам положително.

09 декември 2024 година

Изготвил становището:

проф. дпн Ваня Спасова Георгиева